

West-Vlaanderen waar de Limelight (Kortrijk) en De Werf (Brugge) instaan voor het aanbod van de vernieuwende podiumkunsten. (Om misverstanden te voorkomen moet nog worden opgemerkt dat onderstaande interviews afgenomen werden voor het begin van het theaterseizoen en dus voor de goedkeuring van het decreet.)

Niet-finaliteit

In Kortrijk zitten we aan tafel met Willy Malysse en Joost Fonteyne. Het gesprek begint met een verwijzing naar de seizoensbrochure van de Limelight, die opent met een tekst van een Kortrijks filosoof over de houding van 'niet-finaliteit'. "We willen daarmee duidelijk maken dat we meer geïnteresseerd zijn in processen dan in resultaten. We willen de houding die in het teken staat van artistiek opbod vervangen door een houding van vertrouwen in onszelf", aldus Willy Malysse: "ons abonnement is een vertrouwensabonnement. Een soort van tramkaart waarvan je nog niet precies weet wat je ermee gaat doen als je ze koopt. Dat zie je wel in de loop van het jaar." Limelight is een van de "oudere" kunstencentra. Het werd opgestart in 1981. "We hanteerden in het begin een politiek waarbij we dachten dat we de periferie moesten bestoken met al datgene wat de grootstad ook deed. Omdat we vonden dat hier iets moest bewegen. Ik denk dat het niet slecht is dat we dat gedaan hebben. Bepaalde dingen zijn hier echt ingeslagen als een bom. Dingen waarvan je zegt: dat doe je toch niet in Kortrijk. Dingen als Trisha Brown of Urban Sax. Wij deden dat wel in Kortrijk. Het was een soort van oorlogsverklaring aan een ingedommeld stadje. We hebben daar ook ontzettend veel geld mee verloren. We slepen een grote schuldenlast met ons mee. We hebben nu een saneringsakkoord met de stad Kortrijk gesloten. Maar onze werking blijft voorlopig nog erg gehypothekeerd door de risico's die we in het verleden gelopen hebben."

Joost Fonteyne: "Je werkt in Kortrijk en niet in Brussel. Een kunstenaar die internationaal bekend is, is dat daarom nog niet in Kortrijk. Ik vind dat Paul Corthouts en Stef Ampe de juiste keuzes maken voor de Beurschouwburg op dit ogenblik. Maar je kan een dergelijk model niet naar Kortrijk overplaatsen. Ieder kunstencentrum moet met zijn eigen situatie rekening houden. We willen natuurlijk blijven dingen programmeren die niet vanzelfsprekend zijn. Zo zouden we graag de solo van Jan Fabre 'Wie spreekt mijn gedachte...' naar hier halen, ook omdat dat praktisch kan. Die voorstelling is vaak in Brussel te zien geweest, maar hier helemaal

niet. Hetgeen we vroeger deden, was onmiddellijk 'Sweet Temptations' naar hier halen. Maar van dat soort van shockeren van het publiek zijn we afgestapt." Werken in de periferie heeft zijn voor- en nadelen, aldus Willy Malysse. De provincie is niet de plaats waar kunstenaars graag vertoeven. Er is geen artistiek en intellectueel milieu. Er broeit niets zoals in Gent of in Antwerpen. "We hebben Dirk Opstaele eens zes maanden in Kortrijk gehuisvest. Dat heeft de jongen toen geen goed gedaan." Het centrum heeft echter ook zijn nadelen: het is vaak imago-gericht, de kunstenaar moet presteren. De periferie is een plaats waar hij op adem kan komen. Hij kan er ook iets uitproberen zonder zichzelf onmiddellijk voor de leeuwen te moeten werpen. Het nadenken over een omschakeling in de werking is al een aantal jaren aan de gang in Limelight, maar begint nu pas duidelijk vorm te krijgen.

Vergiftigd geschenk

Willy Malysse schetst de evolutie van Limelight als een evolutie van 'kunsten-centrum' naar 'kunstenaarshuis': "Daarmee bedoel ik een evolutie van een structuur die in hoofdzaak receptief is, met nu en dan een uitstapje in het produceren en het co-produceren, naar een stal met een aantal kunstenaars waarmee een langdurige produktionele samenwerking wordt aangegaan. De receptieve werking wordt daarbij afgestemd op en ingebed in de produktionele kern. Onze produktionele werking zal uiteraard beperkt zijn, maar het wordt wel het hart van onze werking." Joost Fonteyne voegt daar aan toe: "We willen niet langer een soort van 'parkeergarage' zijn voor een aantal groepen. We zoeken nu naar het uitbouwen van een continuïteit met een aantal mensen. Vroeger zeiden we: die komt en die komt en die komt. En daar was dan wel een rood draadje in te vinden. Maar dat was in de programmatie van alle kunstencentra te vinden. Dat heeft tot een vervlakking van het aanbod geleid. Iedereen deed wat iedereen deed. Je ziet dat goed als je alle programmabrochures naast elkaar legt." Dit seizoen wordt er gewerkt met Dirk Opstaele, Luk Nys, Edwin Carels, Yurgen Schoora, Karin Vyncke, Compagnie Hople. De hoofdbrok van de financiële inbreng gaat naar Dirk Opstaele. Voor de andere projecten wordt naar geld gezocht.

In de discussie rond de kunstencentra is herhaaldelijk een aantal groepen ter sprake gekomen die nog steeds niet als gezelschappen erkend zijn en daarom onderdak krijgen bij de centra, wat de werking van die centra inperkt: "Het is een kwestie van verantwoordelijkheid. Ook de verantwoordelijkheid van

de overheid speelt daarin een grote rol. Ik hoop dat binnen het nieuwe decreet een muziektheatergezelschap gecreëerd zal worden en dat dat Leporello zal zijn. Zij zullen dan dingen kunnen doen die bij ons niet mogelijk waren. Wij hebben daar de middelen niet voor. Maar een nieuw decreet heeft geen zin als de middelen ervoor niet zijn. Misschien is het nieuwe decreet wel een vergiftigd geschenk. Iets waar we nog te weinig mee bezig zijn geweest is dat een verhoging van de subsidies een afbouw betekent van de alternatieve tewerkstellingsstatuten", aldus Willy Malysse, "eigenlijk zouden we twintig miljoen nodig hebben om ernstig te kunnen werken. Men spreekt nu in de administratie over een max. van acht miljoen per centrum. Het ene zal wat meer krijgen dan het andere. Wij misschien wat minder omdat we in de provincie werken, ver van de bron: dat is dan een ander nadeel. In zijn tekst zet Johan Thielemans het probleem op zijn kop: je kan het probleem niet eens stellen als mensen niet eens de kans krijgen. Ik vond de opmerking van Dennis van Laeken dan ook terecht als hij zegt dat de vraag naar wat er dan gebeurt met negentig procent van het hele theaterbudget niet gesteld wordt. Je kan alleen maar werken zoals je wil werken als de financiële middelen er zijn." Joost Fonteyne: "En als de subsidies vertienvoudigen, dan wil dat niet zeggen dat de activiteiten vertienvoudigen. Je probeert dan wel de kwaliteit te vertienvoudigen. En je kan eens beginnen nadenken over het inschrijven van een kunstenaar gedurende een aantal maanden zonder dat hij producten aflevert."

De uitgebreide filmprogrammatie heeft alles met de regio te maken. Per week komen ongeveer tweehonderd mensen naar de filmprogrammatie in Limelight. Er wordt gedacht aan een uitbreiding, maar in een ander gebouw. Willy Malysse: "We hebben over film een aantal ideeën waarmee we de overheid eens dringend moeten lastig vallen. Als men film wil beschouwen als een kunstvorm, dan is het hoogdringend dat de overheid aandacht gaat besteden aan de organisatie van het medium en niet alleen geld stopt in het produceren van Hectors. Het heeft geen zin geld te geven aan cineasten als ze hun werk aan de straatstenen niet kwijt kunnen. Er zou een soort van filmhuizen moeten zijn in Vlaanderen dat zich volledig apart profileert van de commerciële sector." Over leven en werken in de periferie, Joost Fonteyne: "Het is een ontzettende uitdaging om in een gat als Kortrijk iets te realiseren. Als we de regio verdelen tussen De Werf en Limelight dan nemen we 250.000 mensen